

GLUPIEC (31) *sb m*

e prawdopodobnie jasne (tak w -ec).

sg N głupiec (8). ◇ G głupca (3). ◇ D głupcowi (1). ◇ A głupca (7). ◇ V głupcze (4), głupce (1) CiekPotr. ◇ pl N głupcy (4). ◇ G głupców (2); -ów (1), -(o)w (1). ◇ V głupcy (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVIII w.

Człowiek głupi, szaleniec; nieuk, prostak; asinus, bacelus, blax, blennus, bucco, caudex, verveceum caput, cucul(l)us, elucus, fungus, iocus, arietina mens, ovis aurea, sannas, stipes, stolo, truncus, vacerra, vervex Cn (31) : Owóci prawie k rzeczy/ czos idą za kupci Snadz Izmaelići/ a to filni głupci RejJóz A8v; A tak rozumie ty głupcze Zecz tak mowie myli kupcze. RejKup m8; Mniema podobno ten głupiecz Aby to on yego Kupiecz RejKup t5, d6v, v3, aa5v; BielKom D7v; Kto rozum ma głupcowi niech wšytko przebaczy. LubPs gg; RejFig Dd7v; GórnDworz L4v; (Iáko) tarn gdy wwięznie wręce pijánego/ ták przypowieść wvściech głupcá. BudBib Prov 26/9, Prov 26/7; Vważciész to/ łzaleni/ v siebie tedy/ A wy rozum/ o głupcy/ miéycie wzdám kiedy. KochPs 141; Mniemáią głupcy/ áby łukniá/ y bárwá/ y rozne obrządki słuźby Bożey/ rozna wiárę czyniły. SkarŻyw 538, 151; GórnTroas 30; WujNT 2.Cor 11/23, s. 841; WysKaz 17; SkarKaz 158a; Niemal wšyścý mowili o tym Dobrochowskiem [...] Ze wyzuł tego głupcá młokosá z dóbr iego. CiekPotr 16; O głupce, wieleżes ich widział coby ná tym Włkuráli? CiekPotr 50; KlonWor 32.

W przeciwstawieniu: »mędrzec (a. mądry) ... głupiec« (4): RejZwierc 65v; BudBib Eccli 20/7; bo ilé Głupców tylé mędrców: niewšyftkołmy łye Filozoffy porodźili. Strum Q3; KlonFlis H2.

W charakterystycznych połączeniach: głupiec miły, silny, szalony, szczebietliwy, ubogi, wielki.

Zwrot: »[kogo] za głupca targować, kupić« = uważać kogoś za głupca, wątpić o czyimś rozumie [szyk zmienny] (3 : 1): Pewnie ná nim przytráci/ gdy go kto zá głupcá/ Kupi RejZwierz 57, 84; Byś zá głupcá tãrgował omyliśz łie ná tym PaprPan N2, O3v.

[W rymie do „kupiec” (14).]

Synonimy: bałamut, błazen, ciuła, drwal, dubiel, dudek, dureń, gałaguz, nieuk, pień, prostak, wiła, woł.

Cf **GLUPCZYŻNA, GLUPEK, GLUPI, GLUPIK**